

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Naturklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

NATURKLAGENÆVNET >

SCANNET

Naturklagenævnets afgørelse
af
14. oktober 2005
om ændring af kirkeomgivelsesfredningen ved Gadstrup Kirke i
Ramsø Kommune, Roskilde Amt.
(sag nr. 03-111/250-0002).

Fredningsnævnet for Roskilde Amt har den 25. oktober 2004 truffet afgørelse om ændring af kirkeomgivelsesfredningen ved Gadstrup Kirke. Fredningsnævnet har ikke tilkendt erstatning som følge af fredningen.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet på baggrund af Naturklagenævnets afgørelse af 3. juli 2001 om at hjemvise sagen til ny behandling og gennemførelse på grundlag af et af Ramsø Kommune fremsat forslag om at indskrænke den ca. 28.000 m² store omgivelsesfredning (provst-Exner fredning) ved Gadstrup Kirke.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Naturklagenævnet af Kulturmiljørådet for Roskilde Amt, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite og ejeren af naboejendommen matr.nr. 6hc, Henning Storm.

Forhistorie

Omgivelserne omkring Gadstrup Kirke blev fredet ved deklaration tinglyst 24. juli 1952 på matr.nr. 1 a, Gadstrup By og Sogn, deklaration tinglyst 15. januar 1952 på daværende matr.nr. 6 a, Gadstrup By og Sogn, - i dag matr.nr. 6 he, smst. - og deklaration tinglyst 15. januar 1952 på daværende matr.nr. 1b, Gadstrup By og Sogn, - i dag et ca. 2800 m² stort umatrikuleret vejareal.

Matr.nr. 1a, smst., og matr.nr. 6 he, smst. (dengang matr.nr. 6a, smst.) var dengang som nu ejet af menighedsrådet, mens det umatrikulerede vejareal, der oprindeligt udgjorde en del af det privatejede matr.nr. 1 b, smst., i dag ejes af kommunen.

I september 1999 udarbejdede Ramsø Kommune på foranledning af ejeren af matr.nr. 6 he et forslag til ændring af fredningsgrænsen, således at et ca. 6.800 m² stort areal udgik af fredningen. Kommunen udarbejdede i tilknytning hertil et lokalplanforslag, der muliggjorde udstykning og opførelse af 6 parcelhuse.

Fredningsnævnet afslog den 14. februar 2000 at ændre fredningsgrænsen med den begrundelse, at en ændring af fredningen, der ville åbne mulighed for parcelhusbyggeri på en del af det fredede område ville være i strid med de hensyn, som fredningsdeklarationerne skulle varetage.

Afgørelsen blev påklaget til Naturklagenævnet af Ramsø Kommune.

Naturklagenævnet var af den opfattelse, at fredningens formål kunne fastholdes, selv om der skete en vis mindre ændring af fredningsgrænsen. Naturklagenævnet hjemviste derfor ved afgørelse af 3. juli 2001 sagen til fornyet behandling i fredningsnævnet, idet Naturklagenævnet tilkendegav, at fredningsforslaget burde fremmes, dog således at kun et nærmere angivet areal på ca. 3000 m² blev udtaget af fredningen. Naturklagenævnet gav samtidig udtryk for vigtigheden af, at vore kirkeomgivelsesfredninger i princippet skulle fastholdes og udtalte:

De tre deklARATIONER fra 1952 indeholder ikke et beplantningsforbud og heller ikke plejebestemmelser. Der kan derfor være god grund til at tage deklARATIONERNE op til revision og modernisering, når der opstår mulighed herfor. I den forbindelse ønsker Naturklagenævnet at understrege, at det er vigtigt at fastholde og sikre de rammer for vore kirkers omgivelser, som deklARATIONERNE (provst Exner-fredningerne) er udtryk for. Den oprindelige afgrænsning af fredningerne blev imidlertid til efter forhandling og var ikke altid udtryk for, at der med de aftalte grænser blev opnået præcis den sikring af ind- og udsynet til kirken, som var formålet. Grænserne skal derfor ikke automatisk fastholdes, som de blev fastlagt i sin tid, men bør undtagelsesvis kunne ændres.

Fredningsnævnet genoptog sagen og traf den 25. oktober 2004 afgørelse om en ændring af fredningsgrænsen i overensstemmelse med Naturklagenavnets afgørelse. Ramsø Kommune ændrede samtidig lokalplanforslaget til kun at omfatte arealet på ca. 3000 m² og vedtog den 18. januar

2005 lokalplan nr. 65. Lokalplanen udlægger området til udstykning og bebyggelse med 3 enfamiliehuse og indeholder bestemmelser om byggeriets placering og udformning, der bl.a. begrænser byggeriets og kommende beplantnings højde.

Der er i foråret 2004 indgået aftale mellem Ramsø Kommune og ejeren om arealoverdragelse til kommunen af den del af matr.nr. 6 he, der ikke udtages af fredning. Af aftalen fremgår bl.a., at arealet, som overdrages til kommunen, før overdragelsen ryddes for beplantning, rødder bortgraves og/eller stødfræses og bortkøres, hvorefter jorden planeres og tilsås med græs. Ejeren af matr.nr. 6 he stiller en sikkerhed på minimum 60.000 kr. som garanti for arbejdets udførelse. Rydning, planering og tilsåning kan ske i forbindelse med anlægsarbejder på lokalplanområde nr. 65. Arealet anses for endeligt overdraget, når Ramsø Kommune har godkendt gennemførelsen af rydning, planering og græssåning, og når udmatrikulering samt tinglysning efterfølgende har fundet sted. Herefter frigives sikkerhedsstillelsen.

Naturklagenævnets behandling af fredningsafgørelsen

Klager og bemærkninger

Kulturmiljørådet for Roskilde Amt anfører, at det tillægger kirkeomgivelserne den allerstørste betydning, idet de repræsenterer nogle af vores ældste og vigtigste kulturmiljøer. Rådet konstaterer, at der ikke ud over naturbeskyttelseslovens generelle 300 m byggelinje findes nogen lovfæstet beskyttelse af kirkeomgivelserne. Kirkernes næromgivelser er udelukkende beskyttet af de ca. 4500 meget forskellige Exner-fredninger. Derfor tillægger Kulturmiljørådet respekten for Exner-fredningerne meget stor vægt. Dette så meget mere som der i disse år synes at være et voksende pres på næromgivelserne med ønsker om sognegårde, medarbejderbygninger og offentligt byggeri, hvilket medfører en del mere eller mindre heldige dispensationer.

Kulturmiljørådet finder, at dispensationer er én sag, men en direkte ophævelse af fredningen på et areal er en ganske anden. Rådet er meget bekymret for muligheden for afsmittende virkning og henstiller derfor, at Exner-fredningerne ved Gadstrup Kirke opretholdes uagtet lokale forhold og holdninger.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite ønsker fredningen opretholdt og den delvise ophævelse afvist.

Foreningen tillægger sagen principiel betydning, fordi der er tale om tilsidesættelse af en eksisterende fredning, uden at det tjener almenvellet, men alene en kommerciel interesse.

Ejeren af naboejendommen matr.nr. 6hc, Henning Storm, Dyssegårdsvej 28, Gadstrup, oplyser, at han har erhvervet ejendommen i tillid til fredningsbestemmelserne, som sikrer udsyn fra hans ejendom.

Henning Storm finder ikke, at ophævelsen af fredningen tjener almenhedens interesser, og anfører, at de ændrede forhold vil medføre et ikke ubetydeligt værditab. Fredningsændringen vil således betyde, at man fra den planlagte nye bebyggelse vil kunne se direkte ned i hans have og ind i huset, som er en af de lavest beliggende i området.

3 medlemmer af *Gadstrup menighedsråd* anbefaler, at en delvis ophævelse af fredningen afvises, bl.a. med baggrund i sagens store principielle betydning for de danske kirkeomgivelser.

Andre 3 menighedsrådsmedlemmer tager fredningen til efterretning, men ønsker, at der med fredningen åbnes mulighed for i tilknytning til bygningen med møde- og graverfaciliteter også at etablere "et mindre depotrum". Menighedsrådet har allerede nu et meget stort behov for et depotrum i relation til bygningen med møde- og graverfaciliteter. Som følge af dårlig rådgivning med hensyn til udformning og indretning er bygningen blevet opført og indrettet uden depotrum, hvilket har afstedkommet, at inventar m.v., der skal anvendes ved et aktuelt møde eller arrangement, må opstables og anbringes i hjørner og langs væggene i mødelokalet, hvilket naturligvis tager plads, ligesom det er meget lidt præsentabelt.

1 medlem af menighedsrådet forholder sig neutral.

Roskilde Stiftsøvrighed meddeler, at man har taget fredningen til efterretning men kan tilslutte sig, at fredningen ikke skal være til hinder for opførelse af et mindre depotrum til brug for menighedsrådets mødefaciliteter.

Roskilde Amt har taget fredningen til efterretning.

Keld Beyer, ejeren af matr.nr. 6 he, har overfor Naturklagenævnet kommenteret sagen og tilkendegivet det ønskelige i, at sagen snarest afsluttes, idet den startede tilbage i 1997. Keld Beyer finder ikke, at der er fremkommet oplysninger, som ikke tidligere har været fremført, hvorfor han forventer en stadfæstelse af fredningsnævnets afgørelse.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling, herunder besigtigelse og efterfølgende offentligt møde den 9. maj 2005, har deltaget 8 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Inger Vaaben (formand), Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild og Jens Vibjerg.

Et flertal af Naturklagenævnets medlemmer kan tiltræde fredningsnævnets afgørelse. Flertallet finder således, at formålet med fredningen kan fastholdes, selv om grænsen for fredningen flyttes, og det fredede areal herved indskrænkes med ca. 3000 m². Flertallet lægger herved til grund, at den del af matr.nr. 6 he, der udgår af fredningen, kun kan bebygges i henhold til bestemmelserne i lokalplan nr. 65 vedtaget af Ramsø Kommune den 18. januar 2005, der fastlægger placeringen og højden af et kommende byggeri. En almen interesse i at beskytte Gadstrup Kirkes omgivelser ses således ikke at være tilsidesat hermed.

Mindretallet (Leif Hermann) er under henvisning til provst Exner-fredningernes principielle betydning imod at indskrænke de eksisterende fredningsgrænser.

I overensstemmelse med flertallets stemmeafgivelse tiltræder Naturklagenævnet derfor i princippet fredningsnævnets afgørelse.

Uanset arealernes nuværende og fremtidige ejerforhold finder nævnet, at der i fredningen bør indsættes bestemmelser om pleje af arealerne.

Endvidere finder nævnet, at der bør indsættes bestemmelser, der sikrer offentligheden adgang og giver mulighed for at anlægge nye stier på arealerne.

Naturklagenævnet kan ikke imødekomme menighedsrådets ønske om som en undtagelse fra forbudet mod bebyggelse, at indsætte en bestemmelse, der muliggør opførelse af et mindre depotrum. Såfremt menighedsrådet måtte have ønske om et depotrum, må dette forelægges fredningsnævnet, som en ansøgning om dispensation fra fredningens bebyggelsesforbud.

Taboer til fredede arealer har ikke et retskrav på, at arealerne fastholdes som fredede, og har ikke krav på erstatning i de tilfælde, hvor et areal ændrer status. Da nævnet fastholder fredningsnævnets afgørelse, kan ejeren af matr.nr. 6hc, Henning Storm, ikke få medhold i sin påstand.

Idet deklARATIONERNE fra 1952 ophæves, fastsættes følgende fredningsbestemmelser for fredningsområdet, der er afgrænset, som vist på det fredningskort, der hører til afgørelsen. Fredningen omfatter helt eller delvist de på vedhæftede matrikelfortegnelse anførte ejendomme.

Fredningsbestemmelserne.

§ 1. Fredningens formål er at sikre, at indsynet til kirken og kirkegården og udsynet herfra ikke hindres, og at omgivelserne fremstår som en samlet helhed.

§ 2. Bortset fra den nuværende bebyggelse må der på arealerne ikke opføres bygninger af nogen art, herunder skure, boder, transformatorstationer, master eller lignende. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der i tilknytning til bygningen med graverfaciliteter efter nærmere godkendelse af fredningsnævnet etableres faciliteter i det fri til graverfunktionen, såsom vaskeplads, kompoststed, plantedepot og containerplads.

§ 3. Den del af matr.nr. 6 he, der er omfattet af denne fredning, jf. fredningskortet, skal ryddes for beplantning, rødder skal bortgraves og /eller stødfrases og bortkøres, hvorefter jorden skal planeres og tilsås med græs. Eventuel ny beplantning inden for fredningen skal godkendes af fredningsnævnet.

§ 4. Til opfyldelse af fredningens formål kan der gennemføres plejeforanstaltninger på arealerne, jf. for tiden miljøministeriets bekendtgørelse nr. 951 af 9. september 2004 om pleje af fredede arealer og om tilsyn.

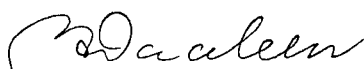
§ 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der efter nærmere godkendelse af fredningsnævnet anlægges nye stier på arealerne.

§ 6. Offentligheden har i øvrigt ret til færdsel og ophold på arealerne efter naturbeskyttelseslovens regler om udyrkede arealer.

§ 7. Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 8. Følgende deklARATIONER ophæves: deklARATION tinglyst 24. juli 1952 på matr.nr. 1 a, Gadstrup by, Gadstrup, deklARATION tinglyst den 15. januar 1952 på daværende matr.nr. 6 a, Gadstrup By, Gadstrup, og deklARATION tinglyst den 15. januar 1952 på det daværende matr.nr. 1 b, Gadstrup By, Gadstrup.

På Naturklagenævnets vegne

Inger Vaaben
Viceformand

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

Fortegnelse

over de matrikelnumre, der helt eller delvist er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 14. oktober 2005.

Gadstrup by, Gadstrup:

1 a, 1 az, 1æ og 6he, og

det ca. 2800 m² store umatrikulerede areal syd for kirken.

KORT>

Fredning af Gadstrup Kirkes omgivelser

Arealer i Ramsø Kommune:
Gadstrup by, Gadstrup

**NATURKLAGENÆVNETS AFGØRELSE
AF OKTOBER 2005
I SAG NR. 03-111/250-0002**

Fredningskortet er udarbejdet på grundlag af Kort- og Matrikelstyrelsens digitale matrikelkort med bygningstema fra Top10DK.

Udtræksdato: 10.04.2005

Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen

Kortbilag 1

Fredning af Gadstrup Kirkes omgivelser

Arealer i Ramsø Kommune:
Gadstrup by, Gadstrup

**NATURKLAGENÆVNETS AFGØRELSE
AF OKTOBER 2005
I SAG NR. 03-111/250-0002**

Fredningskortet er illustreret med ortofoto 2004 som baggrund.

Copyright: COWI og Kort- og matrikelstyrelsen

FREDNINGSNÆVNET>

Modtaget i
Skov og Naturstyrelsen

25.10.2004

FREDNINGSNÆVNET

FOR ROSKILDE AMT
Dommerkontoret i Køge
Jernbanegade 7, 4600 Køge

Telefon 56 65 10 68

FS 11/2004

Den 25/10-2004

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

SCANNET

Vedlagt fremsendes kopi af den af fredningsnævnet den 25. oktober 2004 truffede afgørelse om ændring af fredningen af Gadstrup kirkes omgivelser.

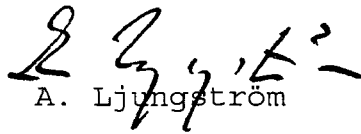
Afgørelsen kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, jfr. § 86 og § 87, påklages til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. Klageberettigede er:

1. ejere og brugere,
2. enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse,
3. statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af afgørelsen, samt
4. organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i afgørelsen. En evt. klage skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Da afgørelsen bekendtgøres offentligt, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

2007-1211/3-0001

88

Med venlig hilsen

A. Ljungström

FS 11/2004

Afgørelse

truffet den 25. oktober 2004

af

FREDNINGSNÆVNET FOR ROSKILDE AMTSRÅDSKREDS

vedr. fredning af

GADSTRUPS kirkes omgivelser

Den 14. februar 2000 afslog fredningsnævnet et af Ramsø kommune fremsat forslag om ændring af kirkeomgivelsesfredningen af Gadstrup kirke.

Fredningen skulle erstatte 3 deklARATIONER, der friholdt de omkringliggende arealer for bebyggelse, bortset fra bebyggelsen omkring præstegården. DeklARATIONERNE var frivilligt pålagt af ejerne og blev tinglyst i 1952 på matr. nr. 1 a Gadstrup by, Gadstrup, der ejes af menighedsrådet, på matr. nr. 6 he Gadstrup by, Gadstrup, der nu ejes af Kjeld Beyer, og et umatrikuleret vej/gadeareal.

Formålet med fredningsforslaget var først og fremmest at sikre indsynet til kirken fra øst ved at åbne matr. nr. 6 he Gadstrup by, Gadstrup, idet arealet var delvist beplantet med fortrinsvis nåletræer, der umuliggjorde indsynet til og udsynet fra kirken og kirkegården i forhold til de mod syd og øst beliggende landbrugsarealer. Samtidig foresloges det at indskrænke det fredede areal med ca. 6800 m², der skulle udlægges til 6 parcelhusgrunde.

Sagen blev indbragt for Naturklagenævnet, der med et flertal på 9 ud af 10 medlemmer den 3. juli 2001 hjemviste sagen til ny behandling og gennemførelse på grundlag af fredningsforslaget, dog med den ændring, at fredningsgrænsen flyttedes mod sydvest som vist på en vedlagt vejledende kortskitse. Det anføres i afgørelsen, at det var en forudsætning, at der sideløbende med fredningssagens behandling vedtoges en lokalplan og et kommuneplantillæg, der belyste forholdene i overensstemmelse med den ny afgrænsning af fredningsområdet, og at lokalplanen indeholdt bestemmelser, der regulerede det areal, der blev udtaget af fredningen til bebyggelse med 3 parcelhuse.

Kommunen har herefter i december 2003 udarbejdet nyt forslag til lokalplan (nr. 65) og tillæg til kommuneplanen med det formål at åbne mulighed for udstykning af 3 parceller til opførelse af enfamiliehuse på det areal, som ifølge Naturklagenævnets afgørelse kan udtages af fredningen. Lokalplanen opfylder de krav, som Naturklagenævnet har stillet til arealets udnyttelse og bebyggelse, og kommunen har samtidig udarbejdet et nyt fredningsforslag, der er fremsendt til fredningsnævnet, idet den endelige godkendelse af lokalplanen og kommuneplantillægget afventer nævnets afgørelse heraf.

I sin afgørelse har Naturklagenævnet blandt andet udtalt:

"I begyndelsen af 1950'ne gennemførtes ca. 4.500 fredninger af arealer i umiddelbar tilknytning til de fleste af landets ca. 2.300 kirker. Der var hovedsagelig tale om bræmmefredninger eller mindre udsigtsfredninger. Fredningerne var frivillige og blev, når fredningen var uden udgift for det offentlige, med hjemmel i den dagældende naturfredningslovs § 11 gennemført ved "overenskomster", der blev tinglyst på ejendommene som servitutter (deklarationer).

Gadstrup by's udvikling omkring kirken i tiden efter kirkeomgivelsesfredningerne i 1950'ne - og det aktuelle lokalplanforslag - viser med stor tydelighed, hvor fremsynet og enestående kirkeomgivelsesfredningerne generelt har været for en sikring og fastholdelse af landsbykirkerne som væsentlige elementer i landskabet og i landsbymiljøet. I Gadstrup by ligger parcelhusområder og Brugs direkte udenfor og så tæt op til kirkeomgivelsesfredningerne, som det overhovedet har kunnet lade sig gøre. Selv om bebyggelserne ikke tillader et frit indsyn til og

udsyn fra kirken, er der - også i forhold til andre kirkeomgivelsesfredninger - tale om et ganske stort fredet areal, og der er fortsat åbent landbrugsland mod sydøst.

Deklarationerne fra 1952 indeholder ikke et beplantningsforbud og heller ikke plejebestemmelser. Der kan derfor være god grund til at tage deklARATIONERNE op til revision og modernisering, når der opstår mulighed herfor. I den forbindelse ønsker nævnet at understrege, at det er vigtigt at fastholde og sikre de rammer for vore kirkers omgivelser, som deklARATIONERNE (provst Exner fredningerne) er udtryk for. Den oprindelige afgrænsning af fredningerne blev imidlertid til efter forhandling og var ikke altid udtryk for, at der med de aftalte grænser blev opnået præcis den sikring af ind- og udsynet til kirken, som var formålet. Grænserne behøver ikke altid automatisk at skulle fastholdes, som de blev fastlagt i sin tid, men bør undtagelsesvis kunne ændres".

Naturklagenævnets flertal har derefter udtalt, at man ikke kunne tiltræde "den foreslåede nye afgrænsning af fredningen, idet der er tale om en uacceptabel indskrænkning af de fredede kirkeomgivelser. Flertallet finder imidlertid, at terrænfaldet omkring Gadstrup kirke muliggør, at formålet med fredningen kan fastholdes, uanset at der i et vist omfang bygges parcelhuse på matr. nr. 6 he. Flertallet finder således, at indsynet til kirken og udsynet fra kirken mod sydøst fortsat kan sikres selv om grænsen for kirkeomgivelsesfredningen flyttes lidt længere mod sydvest, jf. vedlagte vejledende kortskitse".

Under Fredningsnævnets behandling af det ny forslag har Danmarks Naturfredningsforening påstået sagen afvist. Efter foreningens opfattelse er det af afgørende betydning, at der ikke lempes i de fredninger, der er sket for at sikre omgivelserne til langt de fleste af landets kirker. Forslaget varetager kommercielle interesser, og den bestående fredning bør ikke kunne ændres af et tilfældigt flertal i Naturklagenævnet.

Såvel menighedsrådet, stiftsøvrigheden som Roskilde Amt har efter omstændighederne accepteret forslaget.

Ramsø kommune har indgået en aftale med ejeren, Kjeld Beyer, om overdragelse af det areal af matr. nr. 6 he Gadstrup by, Gadstrup, som ifølge Naturklagenævnet ikke bør udtages af fredningen til parcelbyggeri. Inden overdragelse til kommunen skal ejeren rydde arealet for beplantning, planere det og tilså det med græs.

Fredningsforslaget indeholder en bestemmelse om, at der skal sikres almenheden adgang til det areal af matr. nr. 6 he Gadstrup by, Gadstrup, som ifølge Naturklagenævnet kunne forblive under fredningen. Forslaget indeholder intet forbud mod at anlægge nye stier på de fredede arealer, men har angivet, at der kan gives tilladelse til at anlægge 2 nærmere beskrevne stier på arealet.

Under hensyn til, at kommunen har overtaget det areal, hvorpå fredningen skulle sikre offentligheden adgang, finder nævnet, at en bestemmelse herom er uforholdsmæssig, og da det heller ikke findes fredningsmæssigt nødvendigt at fastsætte regler for anlæg af nye stier, findes disse bestemmelser at burde udgå af fredningsbestemmelserne. Da de forudsæt-

ninger, som er opstillet af Naturklagenævnet i øvrigt er opfyldt i fredningsforslaget, lægges dette til grund for den ændrede fredning.

Der udredes ikke erstatning i anledning af fredningen.

Fredningen omfatter herefter matr. nr. 1 a, 1 az og 1 aæ (sidstnævnte matr.numre er udstykket fra matr. nr. 1 a i 2001), det umatrikulerede areal syd for kirken og den del af matr. nr. 6 he, der ikke tillades bebygget med parcelhuse og træder i stedet for de i 1952 tinglyste deklARATIONER.

Området er vist på et af kommunen udarbejdet kort, der er vedhæftet denne afgørelse.

I forhold til matr. nr. 6 he svarer den til Naturklagenævnets vejlende kortskitse.

Når det areal, som skal overtages af kommunen, er udskilt af matr. nr. 6 he, skal nedennævnte bestemmelser erstatte de nu gældende og endeligt fredningskort udfærdiges.

Der fastsættes derefter følgende bestemmelser for det tilbageblivende område:

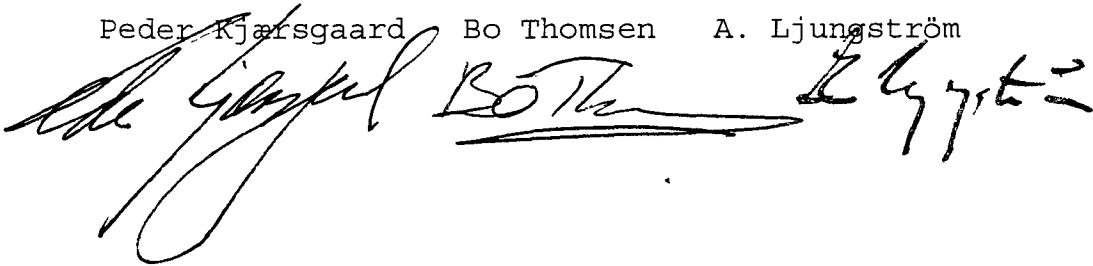
§ 1. Fredningens formål er at sikre, at indsynet til kirken og kirkegården og udsynet herfra ikke hindres.

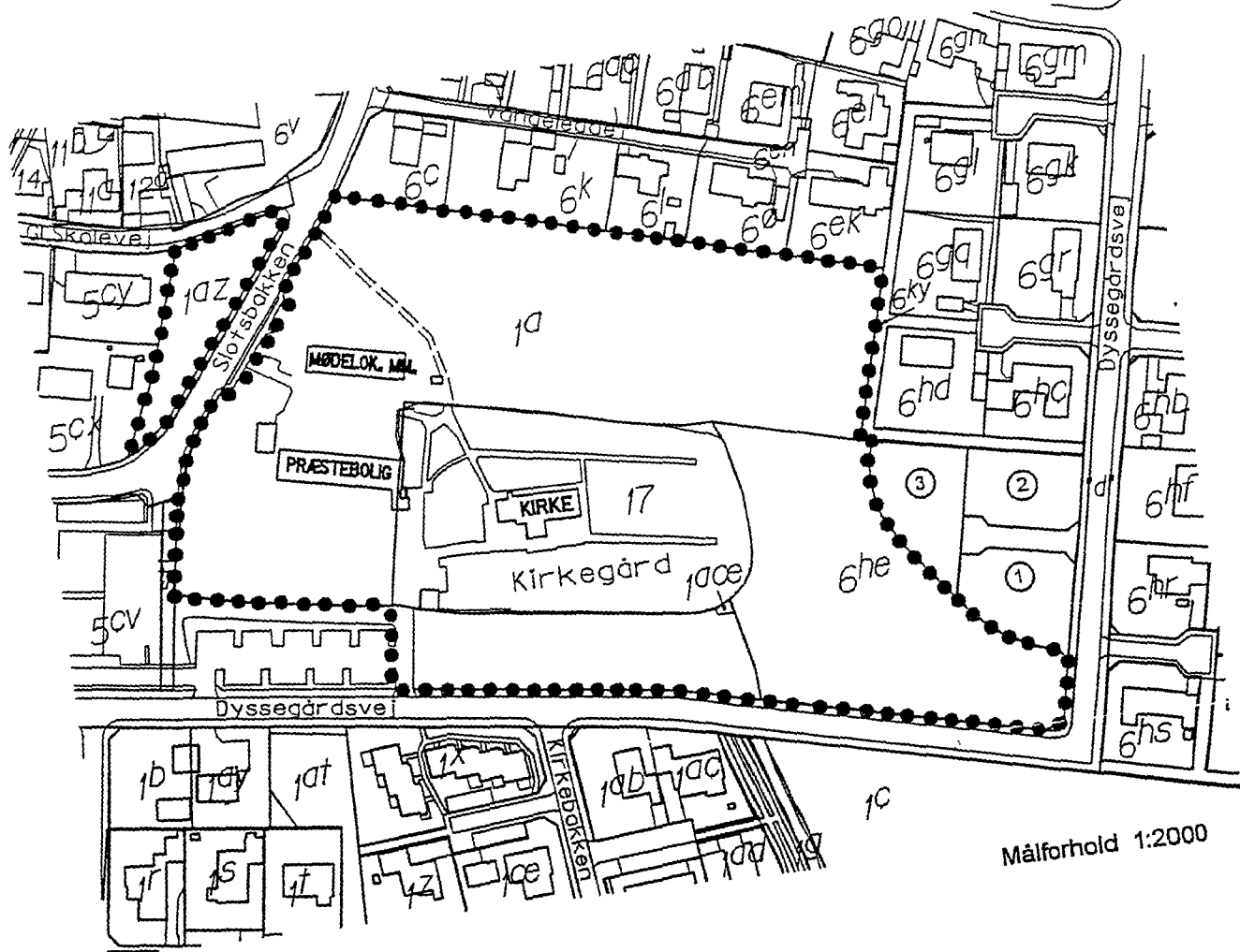
§ 2. Bortset fra den nuværende bebyggelse må arealerne ikke bebygges. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der i tilknytning til bygningen med graverfaciliteter efter nærmere godkendelse af fredningsnævnet etableres faciliteter til graverfunktionen, såsom vaske-

plads, kompoststed, plantedepot, container-
plads m.v. i det fri.

§ 3. Arealerne må ikke beplantes yderligere, med-
mindre indsynet til og udsigten fra kirken
og kirkegården bevares.

Peder Kjærsgaard Bo Thomsen A. Ljungström

The image shows three handwritten signatures in black ink. From left to right: a large, flowing signature for Peder Kjærsgaard; a signature for Bo Thomsen that includes the name 'Bo Thomsen' written in a smaller, more legible script below the main signature; and a signature for A. Ljungström. The signatures are positioned below the printed names.

Målforhold 1:2000

Bilag til afgørelse af 25. oktober 2004

FREDNINGSNÆVNET >

3.7975.00

FS 68/99

Afgørelse

truffet den 14. februar 2000

af

FREDNINGSNÆVNET FOR ROSKILDE AMTSRÅDSKREDS

vedr. spørgsmålet om tre deklARATIONER, der er tinglyst på matr. nr. 1 a, 6 he og et umatrikuleret areal henholdsvis den 15. januar 1952, 24. juli 1952 og 15. januar 1952, med henblik på fredning af Gadstrup Kirkes omgivelser, skal ophæves og erstattes af en af Ramsø Kommune foreslået fredning.

I forbindelse med de på foranledning af provst Exner gennemførte fredninger af kirkeomgivelser blev der i 1952 tinglyst tre deklARATIONER omkring Gadstrup Kirke og kirkegård, alle med fredningsnævnet og menighedsrådet som påtaleberettigede.

Ved den ene af disse, tinglyst den 15. januar 1952, blev arealet øst for kirkegården - nu betegnet matr. nr. 6 he Gadstrup by, Gadstrup - af den daværende ejer pålagt en servitut, hvorefter der inden for en afstand af 100 meter fra den østlige mur omkring kirkegården ingensinde måtte opføres bygninger af nogen art, herunder skure, boder, transformatorstationer, master og lignende. Da arealet, der i lokalplanen er udlagt til nyttehaber, i dag er beplantet fortrinsvis med nåletræer, der umuliggør indsynet fra øst mod kirken og udsynet mod øst fra kirkegården, har kommunen i samarbejde med den nuværende ejer, Kjeld Beyer, udarbejdet et forslag til ændring af fredningen, hvorved det tillades at udstykke 6 grunde til parcelhusbyggeri på det østligste areal mod at åbne et 25 meter bredt bælte umiddelbart øst for kirkegården og fælde den nuværende høje beplantning, således at der sikres indsigt til og udsyn fra kirken og kirkegården. Forslaget har samtidig til formål at sammenskrive og afløse de tre deklARATIONER.

De øvrige deklARATIONER, der er tinglyst den 24. juli 1952 og den 15. januar 1952, angår dels et areal af matr. nr. 1 a Gadstrup by, Gadstrup, som ejes af menighedsrådet og hvorpå præsteboligen med carport er beliggende vest for kirken, og et åbent markareal nord for denne, og dels et syd for kirkegården beliggende 40 meter bredt umatrikuleret åbent græsareal, der ejes af kommunen og er beplantet med spredte trægrupper.

Bortset fra bebyggelsen omkring præstegården skal arealerne, der alle ligger i byzone, være ubebyggede. Naturklagenævnet har ved afgørelse af 13. november 1998 tilladt opførelse af en bygning til møde- og graverfaciliteter.

Den 21. september 1999 vedtog Ramsø kommunalbestyrelse med 11 stemmer mod 2 at rejse fredningssag til afløsning af deklARATIONERNE. Samtidig godkendte man et forslag til en ny lokalplan med kommuneplantillæg.

Sagen blev fremsendt til fredningsnævnet for Roskilde Amt, der modtog forslaget den 6. oktober 1999. Nævnet har efter offentlig bekendtgørelse og særskilt underretning af interesserede parter afholdt møde og besigtigelse den 13. december 1999.

Nævnet har bestået af dommer Hans Toft-Nielsen (formand), amtsrådsmedlem Flemming Damgaard Larsen (valgt af amtet) og sekretariatschef Gurli Rasmussen (valgt af Ramsø kommune).

På mødet har Kjeld Beyer bestridt, at det af ham ejede areal øst for kirkegården er omfattet af en fredning. Deklarationen, som den daværende ejer udfærdigede af egen fri vilje, nævner ikke ordene "fredning" eller "fredet". Den indeholder heller intet om indsynet til kirken eller om en begrænsning af beplantningens højde som i egentlige fredninger. Det har derfor ikke været meningen, at deklARATIONEN skulle gælde til evig tid. De planer, som han har udarbejdet i samarbejde med kommunen og i overensstemmelse med ønsket hos det store flertal af kommunalbestyrelsesmedlemmer, vil pålægge arealet en egentlig fredning og sikre en enestående indsigt mod kirken, også fordi parcelhusbebyggelsens højde begrænses. Udstykningen vil medføre en naturlig tilpasning til det øvrige område og sikre en stabil tilvækst til byen og dens nærbutikker til borgernes tarv. I den tid, han har ejet arealet, har han i øvrigt foretaget en omfattende oprydning på grunden, der blev anvendt som affaldsplads, da han overtog den i 1983.

Forslaget støttes af enkelte lodsejere i lokalområdet.

Skov- og Naturstyrelsen har i en skrivelse af 24. november 1999 til Ramsø kommune meddelt, at styrelsen i henhold til planloven gør indsigelse mod lokalplanforslaget. Indsigelsen vedrører arealet øst for kirkegården. Det hedder i skrivelsen blandt andet:

"Skov- og Naturstyrelsen finder ikke, at der er tilvejebragt nogen relevant begrundelse for at udnytte det fredede areal til parcelhusbyggeri. En realisering af lokalplanforslaget vil være i total modstrid med fredningens formål, og der har endnu aldrig været gennemført en ny fredning, der har resulteret i, at et areal omfattet af en kirkeomgivelsesfredning er blevet tilladt bebygget med parcelhuse. At arealet i dag er udlagt til nyttehaver ændrer ikke ved dette forhold".

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité i Ramsø kommune har i en skrivelse af 2. maj 1999 til kommunen blandt andet udtalt, at det er komitéens opfattelse, at kommunen bør fastholde karakteren af den ældste del af Gadstrup landsby ved at begrænse bebyggelsen i kirkens nærhed. I en senere skrivelse af 8. november 1999 fastholder komitéen sin holdning, idet det anføres, at lokalplanforslaget er i klar modstrid med intentionerne i fredningen om at beskytte landsbykirkens nærmeste omgivelser mod bebyggelse. Det hedder blandt andet i skrivelsen: "Her bør kommercielle og andre hensyn vige for hensynet til bevarelse af de æstetiske værdier i landsbymiljøet og den "landskabelige" karakter".

Menighedsrådet er af den opfattelse, at bestemmelserne om forbud mod bebyggelse af arealerne omkring kirken og kirkegården bør opretholdes.

Menighedsrådets synspunkter støttes af Roskilde Stiftsøvrighed og Køge Provstiudvalg samt Nationalmuseet.

Stiftsøvrigheden har blandt andet henvist til et indlæg af kgl. bygningsinspektør Karsten Rønnow på mødet den 13. december 1999. Det fremhæves i indlægget, hvis hovedpunkter skriftligt er fremsendt til nævnet efter mødet den 13. december 1999, at kirken er beliggende uden for den egentlige landsbykerne, men op til denne. I det attende århundrede lå præstegården mellem kirken og landsbyen, hvoraf dele stadig er bevaret nordvest for præstegården, medens kirkegården mod nord, øst og syd helt var omsluttet af åbent agerland. De tre fredninger sikrer på fortrinlig måde de kulturhistoriske, topografiske forhold, idet de for så vidt angår de områder, der oprindeligt har været åbent land, bestemmer, at der in-

gensinde må bebygges. Uanset at Gadstrup har udviklet ganske store parcelhusområder, giver friholdelsen af netop arealerne nord, øst og syd for kirken en værdifuld fortælling om de historiske forhold, ikke mindst mod sydøst, hvor der endnu er en vis fortsættelse over i det åbne landbrugsland, uanset at dette for øjeblikket er sløret af bevoksning. Fredningerne har sikret, at egentlig kirkefremmed byggeri kan holdes på en vis afstand af kirken, der gennemgik en omfattende renovering i det nittende århundrede og må betegnes som en særlig interessant kirkebygning.

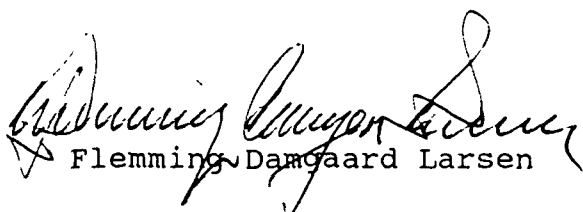
Roskilde Amt, Udvalget for Teknik og Miljø, har ved skrivelse af 3. december 1999 udtalt, at man ikke kan anbefale forslaget.

Sagens afgørelse:

Uanset at deklARATIONERNE ikke indeholder en bestemmelse om beplantningens højde og for så vidt angår matr. nr. 6 he Gadstrup by, Gadstrup ordene "fredning" eller "fredet", kan det lægges til grund, at de tinglyste deklARATIONER pålægger arealerne fredninger, der kun vil kunne ophæves eller ændres i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2. Gadstrup kirke har en enestående beliggenhed, idet man indtil for få år siden som følge af deklARATIONERNES forbud mod bebyggelse havde bevaret den fri indsigt til kirken og det fri udsyn fra kirkegården i forhold til de mod syd og øst liggende landbrugsarealer. En ændring af fredningen, således at bevoksning af en vis højde forbydes, vil kunne genskabe forholdene, og da en tilladelse til parcelhusbyggeri vil vanskeliggøre en sådan ændring, finder nævnet ikke grundlag for at erstatte de tre deklARATIONER med den foreslåede fredning.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

En evt. klage skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Flemming Damgaard Larsen

Torf-Nielsen

Gurli Rasmussen

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 24 97 21 45, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Gadstrup Menighedsråd
7210@sogn.dk

FN-ØSJ-14-2023

Den 4. oktober 2023

Ejendom: Matr.nr. 1a, Gadstrup By
Beliggende: Gadstrup Kirke
Roskilde Kommunes j.nr.: 23-007522
Miljøstyrelsens j.nr.: MST-2023 - 72396

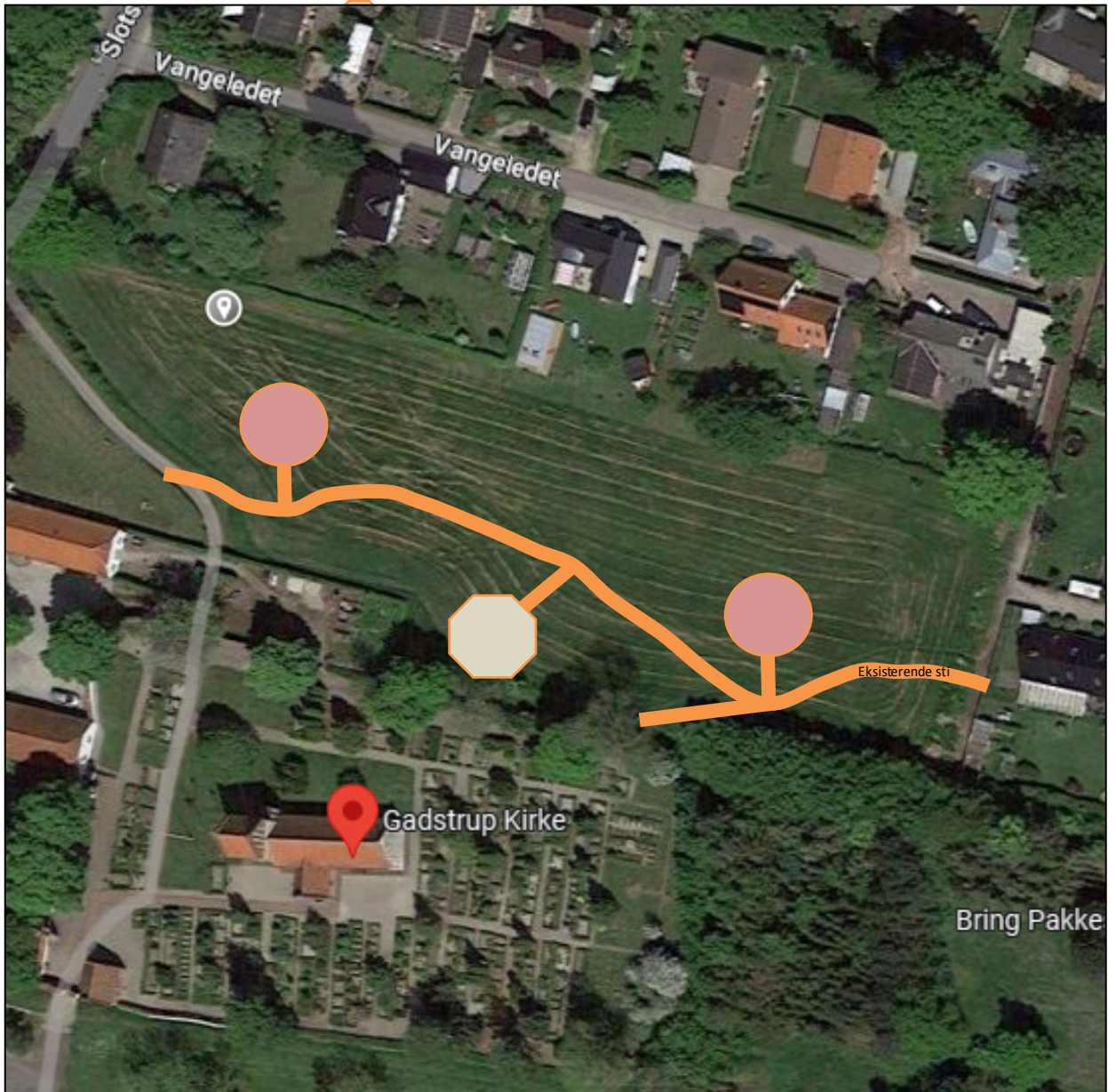
I e-mails af 4. april og 29. maj 2023 har Menighedsrådet ved Gadstrup Kirke ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at anlægge et stiforløb på matr.nr. 1 a, Gadstrup by, Gadstrup og til at placere bistader på ejendommen.

Det fremgår af ansøgningen, at ansøger ønsker tilladelse til langs stiforløbet at så hjemmehørende blomster og planter og placere bistader til sikring af et sammenhængende og bæredygtigt miljø.

Det resterende område udenfor stisystem og blomsterbeplantning ønskes tilsået med kløvergræs.

Endvidere ønskes biodiversiteten fremmet ved at etablere "øer" med hjemmehørende stauder og planter f.eks. lavendel, stokrose, mandstro, geranium, rose, katost, røllike, tuedannende græsser, lave frugttræer og bærbuske.

Bistaderne ønskes opsat umiddelbart nord for kirkemuren.

Fotografiet viser en skitse over det ansøgte stisystem - Bælte langs sti på ~1,5m tilsås med insektvenlige planter - Yderligere areal tilsås med hvid/rødkløver eller andre insektvenlig planter – Der vil ikke være tale om afgrøder - Fremtidigt forslag om tiltag for at fremme biodiversiteten yderligere. F.eks. 'Øer' med hjemmehørende stauder og planter (f.eks. Lavendel, Stokrose, Mandstro, Geranium, Rose, Katost, Røllike; tueddannende græsser; Lave frugttræer og (bær) buske - Bistader opsættes.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 14. oktober 2005 om ændring af kirkeomgivelsesfredningen ved Gadstrup Kirke, hvor der samtidig skete ophævelse af deklaration tinglyst 24. juli 1952 på matr.nr. 1 a, Gadstrup by, Gadstrup, deklaration tinglyst den 15. januar 1952 på daværende matr.nr. 6 a, Gadstrup by, Gadstrup, og deklaration tinglyst den 15. januar 1952 på det daværende matr.nr. 1 b, Gadstrup by, Gadstrup.

Det følger af fredningsafgørelsens § 1, at fredningens formål at sikre, at indsynet til kirken og kirkegården og udsynet herfra ikke må hindres, og at omgivelserne fremstår som en samlet helhed.

Det fremgår af fredningsafgørelsens § 2, at bortset fra den nuværende bebyggelse må der på arealerne ikke opføres bygninger af nogen art, herunder skure, boder, transformerstationer, master eller lignende. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der i tilknytning til bygningen med graverfaciliteter efter nærmere godkendelse af fredningsnævnet etableres faciliteter i det fri til graverfunktionen, såsom vaskeplads, kompoststed, plantedepot og containerplads.

Af fredningsafgørelsens § 3 fremgår blandt andet, at eventuel ny beplantning inden for fredningen skal godkendes af fredningsnævnet.

Efter fredningsafgørelsens § 5 er fredningen ikke til hinder for, at der efter nærmere godkendelse af fredningsnævnet anlægges nye stier på arealerne, og efter § 6 har offentligheden i øvrigt ret til færdsel og ophold på arealerne efter naturbeskyttelseslovens regler om udyrkede arealer.

Roskilde Kommune har i udtalelse af 17. maj 2023 blandt andet anført, at det er kommunens vurdering, at tilsåning med blomsterblanding og kløvergræs ikke kræver dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Kommunen vurderer, at bistader ikke falder ind under forbuddet om "bygninger, skure boder, transformerstationer, master eller lignende", og at bistaderne derfor kan opsættes uden dispensation. Roskilde Kommune finder i øvrigt, at den valgte placering er diskret i forhold til omgivelserne.

Kommunen har yderligere anført, at det er positivt med et stiforløb, men at det ikke fremgår, om der er tale om et slået spor eller en form for belægning. Hvis der skal etableres belægning, er det Roskilde Kommunes vurdering, at der bør stilles vilkår om, at der skal være tale om en grussti (lergrus).

Med hensyn til tilplantning med træer og buske, vurderer kommunen, at dette umiddelbart kunne være i konflikt med fredningens formål, hvorfor menighedsrådet bør fremsende en konkret tilplantningsplan til fredningsnævnet i forhold til artsvalg og antal planter.

Miljøstyrelsen har i sin udtalelse af 21. september 2023 blandt andet anført, at sagen synes fuldt oplyst af Roskilde Kommune, og ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, samt nævnsmedlemmerne Niels Boye Jakobsen og Frede Lærke.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Nævnet finder, at det ansøgte vil skabe bedre muligheder for offentlighedens færdsel på området. Nævnet finder yderligere, at det ansøgte ikke vil påvirke indsynet til kirken og kirkegården eller udsynet herfra. Derfor tillader fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte arbejde gennemføres. Nævnet har ingen bemærkninger til, om den ansøgte sti anlægges med slået græs eller som en grussti (lergrus).

Der stilles dog følgende vilkår for den meddelte tilladelse:

- Før Menighedsrådet udfører beplantning af de tiltænkte "øer" med hjemmehørende planter og lave frugttræer med videre, skal en beplantningsplan forelægges Fredningsnævnet til godkendelse.
- Der må ingen steder være beplantning, der er højere end 2 meter.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være skriftlig og skal afgives via Klageportalen, der findes på Borger.dk eller Virk.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er for private personer på 900 kr., og for virksomheder og organisationer 1.800 kr. Gebyret reguleres årligt hvert den 1. januar. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

Ansøger, Menighedsrådet, (7210@sogn.dk) og Kamilla Manniche
Roskilde Kommune (noras@roskilde.dk)
Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C (mst@mst.dk)
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
(dn@dn.dk)
Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling: Roskilde
(roskilde@dn.dk)
Friluftsrådet, (fr@friluftstraadet.dk)
Friluftsrådet, Kreds Roskilde (Greve, Lejre, Roskilde, Solrød),
(roskilde@friluftstraadet.dk)
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
(natur@dof.dk)
Nævnsmedlem Niels Boye Jakobsen
Nævnsmedlem Frede Lærke.